

ÎNCHEIERE

20 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru, Galina Stratulat

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Ministerul Justiției, Budjeti Svetlana și Dodon Galina, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Budjeti Svetlana, Mîndru Maria, Dodon Galina, Scripcari Boris, Savițchi Raisa, Danilescu Gheorghe, Botnari Dumitru, Petrașcu Inga, Barbanoi Gheorghe, Botnari Elena, Dodon Gheorghe, Torgan Maria, Cebotari Vera, Scripcari Maria, Șandrovșcaia Tatiana, Bulat Elena, Bostanica Maria, Covali Ecaterina, Solomei Zinaida și Dondea Tatiana împotriva Ministerului Justiție cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției, casată hotărîrea Buiucani municipiul Chișinău din 10 iulie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărîri

c o n s t a t ă

La 22 aprilie 2015 Budjeti Svetlana, Mîndru Maria, Dodon Galina, Scripcari Boris, Savițchi Raisa, Danilescu Gheorghe, Botnari Dumitru, Petrașcu Inga, Barbanoi Gheorghe, Botnari Elena, Dodon Gheorghe, Torgan Maria, Cebotari Vera, Scripcari Maria, Șandrovșcaia Tatiana, Bulat Elena, Bostanica Maria, Covali Ecaterina, Solomei Zinaida și Dondea Tatiana au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanții au invocat că, în luna octombrie 2012 s-au adresat cu acțiune la Judecătoria Orhei privind înregistrarea grupului de inițiativă pentru colectarea semnăturilor pentru organizarea unui referendum local de revocare din funcție a primarului comunei Seliște raionul Orhei, Vasile Scripnic.

Prin hotărîrea Judecătoriei Orhei din 08 octombrie 2012, acțiunea a fost admisă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2012, a fost admis apelul declarat de Vasile Scripnic, casată hotărîrea primei instanțe și remisă cauza la rejudecare în alt complet de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Orhei din 20 decembrie 2013, a fost admisă cererea de chemare în judecată și dispusă înregistrarea grupului de inițiativă privind petrecerea referendumului de revocare a primarului comunei Seliște raionul Orhei, Vasile Scripnic în număr de 20 persoane, după cum urmează: Budjeti Svetlana, Mîndru

Maria, Dodon Galina, Scripcari Boris, Savițchi Raisa, Danilescu Gheorghe, Botnari Dumitru, Petrașcu Inga, Barbanoi Gheorghe, Botnari Elena, Dodon Gheorghe, Torgan Maria, Cebotari Vera, Scripcari Maria, Șandrovșcaia Tatiana, Bulat Elena, Bostanica Maria, Covali Ecaterina, Solomei Zinaida și Dondea Tatiana.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2014, a fost respins apelul declarat de către Vasile Scripnic și menținută hotărîrea Judecătoriei Orhei din 20 decembrie 2013.

Reclamanții consideră că acest proces urma să dureze maxim 40 zile, însă a durat neîntemeiat aproape 2 ani de zile, circumstanță ce poate fi calificată ca nesoluționare a cauzei în termen rezonabil.

Mai invocă că, prin prisma prevederilor art. 181 alin. (2) Codul electoral, hotărîrea instanței de judecată urma să fie pronunțată după expirarea a 5 zile, iar după intrarea în vigoare a hotărîrii după 30 zile urma să fie înregistrat grupul de inițiativă, ce a fost posibil doar după data de 07 martie 2014.

De asemenea, membrii grupului de inițiativă, avînd mandat de la ceilalți 548 de locuitori ai comunei Seliște raionul Orhei au rămas prejudiciați în urma activității nesatisfăcătoare a administrației publice locale.

Cer reclamanții admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului lor la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 10 iulie 2015, acțiunea a fost admisă parțial, a fost constatată încălcarea dreptului reclamanților Budjeti Svetlana, Mîndru Maria, Dodon Galina, Scripcari Boris, Savițchi Raisa, Danilescu Gheorghe, Botnari Dumitru, Petrașcu Inga, Barbanoi Gheorghe, Botnari Elena, Dodon Gheorghe, Torgan Maria, Cebotari Vera, Scripcari Maria, Șandrovșcaia Tatiana, Bulat Elena, Bostanica Maria, Covali Ecaterina, Solomei Zinaida și Dondea Tatiana la judecarea în termen rezonabil a cauzei, a fost încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul reclamanților a cîte 1000 lei pentru fiecare în contul reparării prejudiciului moral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015, a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției, casată integral hotărîrea Buiucani mun. Chișinău din 10 iulie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărîri de admitere parțială a acțiunii înaintate de Budjeti Svetlana și Dodon Galina împotriva Ministerului Justiție cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral; a fost constatată încălcarea dreptului Svetlanei Budjeti și Galinei Dodon la judecarea în termen rezonabil a cererii depuse de Budjeti Svetlana și Dodon Galina privind înregistrarea grupului de inițiativă pentru colectarea semnăturilor pentru organizarea unui referendum local de revocare din funcția primarului com. Seliște r-l Orhei, Vasile Scripnic, iar în partea încasării prejudiciului moral acțiunea lui Budjeti Svetlana și Dodon Galina a fost respinsă; acțiunea lui Mîndru Maria, Scripcari Boris, Savițchi Raisa, Danilescu Gheorghe, Botnari Dumitru, Petrașcu Inga, Barbanoi Gheorghe, Botnari Elena, Dodon Gheorghe, Torgan Maria, Cebotari Vera, Scripcari Maria, Șandrovșcaia Tatiana, Bulat Elena, Bostanica Maria, Covali Ecaterina, Solomei Zinaida și Dondea Tatiana împotriva Ministerului Justiție cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 25 ianuarie 2016 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la pronunțarea deciziei a interpretat și aplicat în mod eronat lege.

Suține că instanța de apel pe parcursul examinării cauzei nu a ținut cont de principiul contradictorialității și egalității în drepturile procedurale a părților.

Cu privire la acest aspect, necesitatea respectării termenelor rezonabile a procesului de judecată nu poate justifica limitarea altor drepturi, prevăzute în art. 6 din Convenția Europeană.

De reținut este și faptul că pricina în cauză a fost examinată în mai multe instanțe naționale de judecată, iar conform raportului nominalizat reclamanții nu au înaintat nici cereri de accelerare a examinării cauzei.

La 26 ianuarie 2016 Budjeti Svetlana și Dodon Galina au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015 și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului au indicat că, instanța de apel la pronunțarea deciziei a interpretat în mod eronat normele de drept material.

Astfel, procesul civil a durat în total 26 luni, în pofida faptului că acțiunea înaintată se referă la inițierea unui referendum local, iar legislația electorală prevede termeni restrânși speciali de exercitare a acestui drept.

Cauza examinată nu reprezintă un grad sporit de complexitate, iar instanțele de judecată nu au întreprins careva acțiuni complexe la judecarea acțiunii, dimpotrivă fixau ședințele de judecată la intervale de timp relativ mari.

În situația în care a fost omis termenul rezonabil de judecare a pricinii, recurenții au fost grav prejudiciați, or acțiunea înainta se referă la drepturile politice a cetățenilor care au urmat procedura prevăzută de lege, au obținut hotărârea necesară, însă nu au putut acționa, deoarece asupra situației date își aveau răsfrângere termenii prevăzuți de art. 176 din Cod electoral.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției, Budjeti Svetlana și Dodon Galina nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recursuri se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de Ministerul Justiției, Budjeti Svetlana și Dodon Galina, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Ministerul Justiției, Budjeti Svetlana și Dodon Galina ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursurile Ministerului Justiției, Budjeti Svetlana și Dodon Galina se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat